

Адыгэ Макъ

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейм
къэралыгъо гъэпсыкэ иэ зыхъугъэ Маф

1923-рэ ильесым
пъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкы

№ 60 (22509)

2022-рэ ильес

МЭФЭКУ

МЭЛЫЛФЭГЬУМ и 7

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП
Къыххэтутыгъэхэр ыкы
нэмыйкI къэбархэр тисайт
ижъугъотэштых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээст

Къэлэ паркыр зэрэзтырагъэпсыхъэрэ ыуплъэкIугъ

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Къумпъыл Мурат Мыекуапэ икъэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк зэрэзтырагъэпсыхъэрэ тигъусасэ нэуасэ зыфишыгъ. Адыгейим социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ зэришыщт унэе программэм къыдыхэлъятағъэу псыхъо нэпкъым игъэптиэнрэ, къэлэ паркым дэжь зыгъэпсэфыпIэ щыгъэпсыгъенимрэ ательятэгъэ проектыр агъэцакIэ. Адыгейим ия 100-рэ ильес зыщыхагъэунэфыкIыщтим ехъулIэу йофшэнхэр аухынэу рахъухъэ.

Зэукигъум хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэ ипшъэрыльхэр зыгъэцакIэу КIэрэшэ Анзаур, АР-м псэольешынымкэ, транспортнымкэ, псэупIэ-коммунальнэ, гъогу хъызметнымкэ иминистрэу Валерий Картамышевыр, министрэм игуадзэххэу Лафышъэ Рэмэнэрэ Лев Каракянэрэ, Мыекуапэ имэрэу Геннадий Митрофановыр, «Стройзаказчикын» ипашэ ипшъэрыльхэр зыгъэцакIэу Хъаджымэ Аслъан къыззериуагъэмкэ, графикым диштэу йофшэнхэр агъэцакIэх. Километри 2,56-рэ къыззэлъязыубытрыэ нэпкъхэм ягъэптиэнкэ йофхъа-бзэхэр зэрхъащтых. Бжыхъэм йофшэнхэр аухыщтых. Псыхъоу

шыгъагъ. А пшъэрыльхэр зэрагъэцакIэхэрэ тигъусасэ Къумпъыл Мурат ыуплъэкIугъ. ПредложеникIэу къахыгъэхэр къыдальтиээ, проектым джыри йофшэнхэр зыгъэпсэфыпIэ чыпIэхэр зэтирагъэпсыхъащтых. ОстыгъакIэхэр агъэуцунхэу, аллеяхэрэ клумбэхэмрэ нахь зэтирагъэпсыхъанхэу рахъухъэ.

Ахэм анэмыйкIэу күшхъэ-фачъэкIэ къызыщачъыхан альэкъыщт чыпIэхэр, скалодромыр паркым къыдэтэджэштых, тетъисхъапIэхэр дагъэуцоштых. КIэлэцыкIу джэгупIэм игъэпсынкэ экологическэу къабзэу щыт псэольапхъэхэр къызфагъэфедэштых, зыгъэпскыпIэ чы-

Пэр зэрэштиэ агъэкIэхъыщт.

«Стройзаказчикын» ипашэ ипшъэрыльхэр зыгъэцакIэу Хъаджымэ Аслъан къыззериуагъэмкэ, графикым диштэу йофшэнхэр агъэцакIэх. Километри 2,56-рэ къыззэлъязыубытрыэ нэпкъхэм ягъэптиэнкэ йофхъа-бзэхэр зэрхъащтых. Бжыхъэм йофшэнхэр аухыщтых. Псыхъоу

шыгъагуашэ паекIэ ирччапIэхэ йофхъэбээ шхъаэхэр зэшуа-хыгъахэр. Джабгыр нэпкъымкэ бетон йофшэнхэр аухыгъахэр, сэмэгу нэпкъыми щаухых. Охътэ блағээм чыг лъэпкэ зэфэш-хыафи 100-м ехъу: бзыфхэр, акациихэр, зерджахэр, магно-лиихэр, ланчэхэр ыкы нэмийкIхэр паркым щагъэтъисхъанхэу рахъухъэ.

Адыгейим и Лышхъэу Мыекуапэ имэрэу Геннадий Митрофановыр пшъэрыль зыгъагъэхэр зыгъэпсыхъанкэ, псыхъом исэмэгу нэпкъ игъэнэфынкэ пшъэрыль гъэнэфагъэхэр афа-шыгъэх.

Проектым сомэ миллион 405-рэ пэхуанэу къырадзэ, а мылькум ипроцент 50-р къызфагъэфедағъэх. Остыгъэхэм ягъэуцун, къэгъагъэхэмрэ куандэхэмрэ зэрэгтэйхъээрэм ынаш тигъэтийнэу. Лъэсрыкло лъагъохэм язэтэгъэпсыхъанкэ, псыхъом исэмэгу нэпкъ игъэнэфынкэ пшъэрыль гъэнэфагъэхэр афа-шыгъэх.

Псыхъо нэпкъыр загъэптиэрэ, зыгъэпсэфыпIэ чыпIакIэр загъэпсыре нэуж паркым изэтэгъэпсыхъанкэ ятлонэрэ чэзыур зэрэргэжъэштым зэукигъум шхъафэу щытегущыагъэх. Бас-

сейнэмрэ паркым игупчэ аллее къыцжэхэу бассейнэм еклонIэшт дэкIояпIэмрэ язэтэгъэпсыхъани аш къыдыхэлъятағъэх. Зипсаунгыгъэхэ щыкIагъэ зиэхэм апае лифт агъэуцунэу Адыгейим и Лышхъэ пшъэрыль афишигъ.

Паркым итэхэжьынкэ тэгъэпсыхъэгъэ йофшэнхэр зэкIэ зэдийштэнхэ зэрэфаем республикэм ипашэ анаэ тирагыгъэдэгэ. Къумпъыл Мурат къызэ-рэхигъэшыгъэмкэ, ыкIэм нэсэу проектхэр зэкIэ агъэцэкIэнхэ фое.

«Мыекуапэ ильэгъуухъэ ЧыпIэ шхъаIэхэм къэлэ паркыр зэу ашыц. Мыекуапэ дэсхэм, республикэм къэлорэ хвакIэхэм анах якIэсэ зыгъэпсэфыпIэ ар хүн фое. Аш изэтэгъэпсыхъанкэ лъэнэыкъо пистэури къыдалтытэн зэрэфаем нэмийкIэу, тепль дахи иIэн, Ѣынэгъончэу Ѣытнын фое. Илъэсбэмэ ательятагъэх тэ псуа-лэу дгъэпсыхъэрэр. Джасаа пае йофшэнхэр дэгъюу зэхашэн фое», — къыуагъ Къумпъыл Мурат.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ипресс-къулыкъу

Гъогур зэтырагъэпсыхъэ

Мыекъуапэ къеклолэрэ гъогум игъэцэкэжын псэольэшхэм лъагъекуатэ. Автомобиль гъогоу Р-217-м, «Кавказ» зыфиорэм, къыхиубытэрэ километрищым асфалт тыральхъагь ыкли ашт къыпышыль лъэнэхъом джы юфшэнхэр щырагъэжъагъэх.

2021-рэ ильэсийн чъэпьюгум и 4-м зэдашыгъэ къэралыгъо зээзгыныгъэм диштэу ыпшъэкээзигүй къэтшыгъэ гъогур игъэцэлтигъэу агъэцэкэжы, ашт къыхеубытэ Мыекъуапэ къеклолэрээрэ.

Проектын къизэргъэнафэрэмкэ, къэлэ пчъагъэ зээзыгхыре гъогур зэтырагъэпсыхъашт, мыштет гъогу тамыгъэхэр къехэмкэ зэблахъущих, нэмикэу щагъэцэкэштэр бэ. Ашт ишуагъэкэ арнах щынэгъончэ ыкли шэпхъешхэм адиштэ хъушт.

Километрэ 20 хъурэ гъогу яхьим игъэцэкэжын 2023-рэ ильэсийн тигъэгъазэм аухынэу агъенажа.

Юф зымыштэхэрэм къашыклагъ

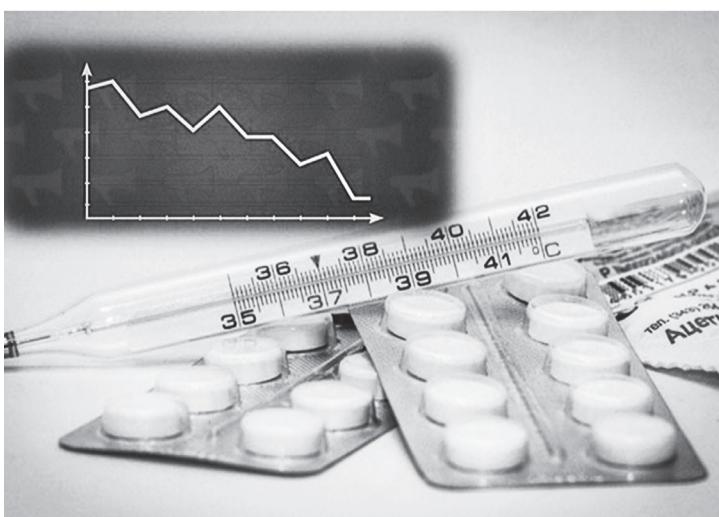
Тызыхэт ильэсийн Адыгейм къизэрэшалытагъэмкэ, юфшэн зымылэу щыпсэурэр нэбгырэ 1034-рэ мэхъу. Ашт егъэпшагъэмэ, вакансие мини 6,5-рэ фэдиз республикэм ил.

Юфшланхэр къизэрэзэтемыуцохтхэм фэгъэхыгъэ общественнэ юфхъабзэхэр зэхэштэхъэнхэу, ахэм цыифхэр чанэу къахагъэлэжъэнхэу Адыгейм и Лышхъэе пшъэрыльхэр къытуцугъэх.

Ильэсэй тызыхэтэм компаниежэм, организациежэм, нэмикэ хызыметшланхэм юфыши ныбжыкхэр заштэхэкэ, хабзэм илэпшэгъэу ахэр щыгугынхэ алъэкыщт. Аши мэхъанэшхо ил.

(Тикорр.).

Къизэузыхэрэм япчъагъ нахь макэ хъугъэ

Щэфаклохэм яфитыныгъэхэр ыкли цыифым игупсэфынгъэ къэухумэгъэнхэмкэ Федеральнэ къулыкүм и Гъэорышланхэу Адыгэ Республике шылэм къизэритьгъэмкэ, 2022-рэ ильэсийн ия 13-рэ тхамафэу икынгъэм пэтхуу-утхуур (ОРВИ) нэбгырэ 1145-мэ къязыгъэу агъеунэфыгъ. А пчъагъэм къизэригъэлэгъуагъэмкэ, нэбгырэ мини 10-м тельтагъэу сым-мэджахэр процент 24,7-рэ мэхъу, тхамафэм эпидемие щылэу зыщалытэрэ пчъагъэхэм ар процент 67,8-кэ нахь мак!

Ведомствэм къизэрэшалуагъэмкэ, къалэу Мыекъуапэ пэтхуу-утхуур къизэузыгъэу нэбгырэ 345-рэ щатхыгъ (нэбгырэ мини 10-м тельтагъэу ар процент 20,9-рэ).

Адыгэ Республике и Лышхъэу иунашъу

Рэзэнгъэ тхыль ятыгъэнэм өхьылдагъ

Ошлэдэмышлагъэ зыхэль тхамыкагъохэм цыифхэр ыкли чын-пэхэр аштыхумэгъэнхэм ылтэнхыкъокэ гъэхъагъэу ялхэм алаа рэзэнгъэ тхыль ятыгъэнэ:

1) **Мамый Артур Руслан ыкъом** – Урысъем и МЧС и Гъэорышланхэу Адыгэ Республике шылэм и Къэралыгъо мэшлэгъэлкосэ къулыкүм ихэушхъафыкыгъэ частэу 1-м имастер;

2) **Мирзэ Алик Нурбай ыкъом** – Урысъем и МЧС и Гъэорышланхэу Адыгэ Республике шылэм и Къэралыгъо мэшлэгъэлкосэ къулыкүм ихэушхъафыкыгъэ частэу 2-м ия 12-рэ къутамэ ипащ;

3) **Фоменко Игорь Иван ыкъом** – Урысъем и МЧС и Гъэорышланхэу Адыгэ Республике шылэм и Къэралыгъо мэшлэгъэлкосэ къулыкүм ихэушхъафыкыгъэ частэу 1-м илофыши.

Адыгэ Республике и Лышхъэу Къумпил Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэлдэлтэйгүй и 5, 2022-рэ ильэс
N 72

Къэлэпупкээр игъом зымытыхэрэм язекуаклэ зэрэмьтэрэзир агурыгъэогъэнэм, зытефэхэрэм пшъэдэкыжь пхъашэ ягъэхыгъэнэм хыкум приставхэм анаэ атет.

Пшъэрыльхэр гъэцэклагъэхэ зэрэхуухэрэм ежь ышыхэекэ льэлэль республикэм ихыкум пристав шхъаэлэх. Хэбзэгъэуцугъэм мы лъэнхыкъомкэ къидильтэхэрэ шапхъэхэр агъэлэшыгъэх, ны-тихэу зипшъэрыльхэр зымыгъэцаклэхэрэм уголовнэ юфхэр къапагъэтаджэхэу къыхэхы. Ашт юфыр нэшумыгъэсэу, чыфэр игъом ыкли икью шъутынхэу хыкум приставхэр къышьоджэх.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкүм и Гъэорышланхэу Адыгэ Республике шылэм юфхъабзэу «Хыкум приставхэр — къэлэцыкхэм атай» зыфиорэр ильэс къэс зэхэшэ. Чыфхэр къаыхыжыгъэнхэм пае зипшъэрыльхэр зымыгъэцаклэхэрэ нытихэм адэжь хыкум приставхэр makloх, ахэм адэгүшүэх, язекуаклэ зэрэмьтэрэзир агурагъяло. Сабыйм ипунклэхээ хэбзэгъэуцугъэм къыгъэнафхэрэзэ лъэнхыкъохэр зымыгъэцаклэхэрэм административнэ пшъэдэкыжь зэрхыхытштэм dakloх, уголовнэ юфи къафышиуахын зэрэлэкыщтэм арало.

Зэдэгүшүэгъюхэм ахэлажьэх динлэжхэр, муниципалитетхэм, гурит еджаплэхэм ялашхэр, къэбар жуугъэм иамалхэм ялтыкхэр, нэмикхэри.

Джащ фэдэу къэлэпупкээр зымытыхэрэм юф зымашхэрэ организациежэм ябухалтериежэр хыкум приставхэм ауплэкхэр, охтэ гъэнэфагъэм къэралыгъом икынхэ зэрэфимытхэм афэгъэхыгъэ унашьохэр ашых, административнэ хэбзэукъонохгээ зэрэшыгъэмкэ протоколхэр зэхагъэуцох, уголовнэ юфхэр къизэуахых, чыфэр зытельхэм ямыльку арест тигъэлхэрэ, юфшланхэу чыпэ зимишэхэм цыифхэм юфшланхэу языгъэгъотырэ гупчэм ичтэх хагъэуцох. Мы унашьохэм пшъэрыльхэр ялэр зы — сабийхэм къатефэрэ ахьщэр игъом ыкли бирсир къыпымыкхэу ны-тихэм къатынхэр ары.

Мыш епхыгъэ юфшэнхэр хыкум приставхэм тапэки лъагъэкотэшт, зыныбжь имыкьгъэхэм яфитыныгъэхэр къэухумэгъэнхэм анаэ тигъэгъэтэшт.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкүм и Гъэорышланхэу АР-м шылэм ипрес-къулыкүм.

Язекуаклэ зэрэмьтэрэзир агурагъяло

«Студентхэм ягъатхэ» рагъэжъагь

Студентхэм яфестивалэу «Весна АГУ-2022» зыфиорэр Адыгэ къералыгъо университетым мэлтыльфэгъум и 5-м кыщегъэжъагьэу и 19-м нэс щыклошт.

Шъугу къэдгъэкъыжын, мылофтьабзэр Урысые фестивалэу «Российская студенческая весна» зыфиорэм ишъолтыр едзыгъо зэрэштыр. Урысые фестивалым икъяшакло – ныбжыкъи хэм я Урысые Союзре платформэу «Россия – страна возможностей» зыфиорэмрэ.

Ильэс 23-рэ хуугъеу респуб-

ликэм щызэхашэрэ иофтьабзэм къяшакло фэхъугъэр Адыгэ къералыгъо университетир ары, муниципальнэ гъэпсыкъе зиэ «Къалэу Мыекъуапэ» иадминистрации гъэсэнгъэмкъе ёкыи ныбжыкъи политикэмкъе икомитет ишъилгъу кыфэхъу.

Творческе ёкыи сэнаущыгъэ зыхэль ныбжыкъи хэм тикъера-

лыгъо ишъолтыр пстэуми къарыкыщхэм хэхъоныгъэ ашыннымкъе ишъилгъу афехъугъэнэр иофтьабзэм ишъильрэ шхъал. «Студентхэм ягъатхэ» — сэнаущыгъэ ин зыхэль цыифхэу, тиреспублики, нэмькъи шхольтырхэм ашызэллашэхэрэм, ятворческе гъогу зыщырагъэжъэгэ плошадкэу щит. Ахэм ашыщых университетыр къэзыухыгъэхэр, Адыгейм изаслуженне артистхэу Лыбзыу Аслын, Нэчэс Анжелика, Еутых Вячеслав, Самира Зопунян.

Мы фестивалым ныбжыкъе проектыкъи хэм кыщежъях. Ахэм зэу ашыщ ильэс 12-къи эзекъи эбэжжымэ агъэпсыгъэ Адыгэ къералыгъо университетим имузыкальнэ театрэу «Арт-Ритон» зыфиорэр.

Студентхэм яфестивалэу «Весна АГУ» зыфиорэм теклоньгъэ къышыдээхыгъэхэр фестивалым ифиналхэу Волгоград, Челябинскэ, Налыцк, Ульяновскэ, Тольятти, Казань, Тулэ, Ставрополь ашыкъуагъэхэм ахэлэжъагъэх ёкыи тын льаплэхэр къаратыгъэх. Ашъэрэ еджаплэхэр лъепкъ къашхөхэмкъе иансамблэу «Нарт» зыфиорэм

пчагъэрэ мыш теклоньгъэ къышыдээхыгъэм пае щытхуцэу «Легенда студвесны» зыфиорэр кыфаагъэшьошарь ёкыи фестивалыр ильэс 25-рэ зэрэхъурэр зыщыхагъэунэфыкъи щт Кремлым исценэ шхъалэ зыкъышигъэльэгъонэу фитыныгъэ кыратыгъ.

Мы ильэсэм «Студентхэм ягъатхэ» Урысыем щыпсэурэ лъэпкъхэм якультурнэ къэн и Ильэс ёкыи Адыгейм къэралыгъо гъэпсыкъе зиэ ильэс 100 зэрэхъурэм къадыхэлъытагь. Республиком иашъэрэ еджаплэхэм, колледжхэм ястудентхэм яснаущыгъэ аш щауштын амал яэшт.

Мыгъэрэ фестивалым хэлжээштхэм зизкэо ордэйхэу ёкыи творческе зэхэт купхэу зыкъышигъэльэгъон альэкъи щт. Ахэм жюриим уасэ афишы щт. Ордкъэйонымкъе, театральнэ искуствэмкъе, къэшьонымкъе, хэушхъафыкъыгъэ жанрэмкъе ёкыи модэмкъе ныбжыкъи хэм зэнэкъоштых.

Шхъалэ ёдзыгъом теклоньгъэ къышыдээхыгъэхэм дипломхэр ёкыи шэжэх шхъафтынхэр аратыщых, аш даклоу Урысые фестивалэу «Российская студенческая весна» зыфиорэм ия 30-рэ финал Адыгейр кыщагъэльэгъон амал яэшт. А иофтьабзэр жъоныгъуакъэм и 18 – 24-м къалэу Самара щыклошт.

ИШЬЫНЭ Сусан.

Ныбджэгъу лъаплэхэр!

Мы ильэсэм иятлонэрэ ильэс-ныкъо гъэзетэу «АДЫГЭ МАКЪЭР» къышъуукъи хэм фэшн фэгъэкъотэ-ныгъэ къэтхэгъур мэлтыльфэгъум и 4-м кыщегъэжъагьэу и 14-м нэс рагъэкъокъы. Мы уахътэм гъэзетыр сомэ 858-рэ чапычи 6-къи къишъутхыкъын шъульэкъи щт. Нэужум аш ыуасэ къыххъожъы щт.

Шъукъатх, блэшъумыгъэки фэгъэкъотэнэгъэр зыщыпэ уахътэр!

**Ныбджэгъу хэр,
шъукъатх
лъепкъ
гъэзетым!**

2022-рэ ильэсэм иапэрэ мэзиц Адыгэ Республиком ильгогхэм гъогогу 80-рэ тхъамыкъагь атехъухъагь. Нэбгырэ 20 ахэм ахэкъодагь, нэбгырэ 80-мэ шъобжхэр атешагъэ хуугъэ.

Лъэрсыкъохэм е рулым лүсхэм апъ къикыкъе республиком ильгогхэм тхъамыкъи 27-рэ атехъухъагь. Ахэм нэбгыри б ахэкъодагь, нэбгырэ 21-м шъобжхэр атешагъэхэ хуугъэ.

Гъогурыкъонымкъе шапхъэхэр къызэрэдальтырэр ульякъу гъэнэм тегъэпсыхъагъэу мэлтыльфэгъум и 6-м кыщегъэжъагьэу и 11-м нэс пэшорыгъэш юфтьабзэхэу «Лъэрсыкъ», «Лъэрсыкъ зэпиркъып» зыфиорэр Адыгэ Республиком щызэрхъаштых. Гъогу-патруль къулыкъум инспекторхэм гъогурыкъонымкъе шапхъэхэр зыукохэрэр къыхагъэштых, зитранспорт къэзымыгъэуцирэ, лъэрсыкъохэрэр блэзымыгъэкирэ водительхэм афагъэштэшт.

Мы мафхэм лъэрсыкъохэм, водительхэм сакъыныгъэ къызхагъэфенэу, гъогурыкъоным ишапхъэхэр амыукционэу, якъелэцыкъу хэм афэсакъынхэу ятэю. Гъогу гузэгум рынхэрэм е гъогу напцэм хотэу зекъохэрэм шапхъэр зэрауакъорэр агурагъэшт.

Т. К. Лыунай.
Полицием имайор.

Инэм ермэлыкъым ІэпыІэгъу щаугъоишт

Адыгэ Республикаем и Лышихъэ иунашьокэ ермэлыкъ сатыум тишиольыр зыщырагъэушьомбъу.

Зэкэ муниципалитетхэм тхъамафэ къэс мыр ашы-зэхащэ. Продукциехэм язэмыллэужыгъуагъэ зэрэхагъэхъоштым, аш даюу уасэхэр кызызтэлэжэгъэнхэм зэхэшаклохэм анаэ тыра-гъеты. Мэкъумэц продук-

циер къыдэзыгъэкъихэрэм апае Іэрифэгъу щэпэ чы-пэхэр къафызэуахых.

Джащ фэдэу ермэлыкъхэм язэхэшэн нэмыкэ шыкаклаклэхэр къафаугупшиых. Гушилэм пае, Инэм щыклю-гъэ мыш фэдэ юфтхъабзэм

къеклоплагъэхэм плов стыр ашхын амал ялагь. Аш имызакъо, Донбасс къикъыжыхи зышхъэ къезыхыжэжыгъэхэу мы районым щылэхэм апае ІэпыІэгъу зы-щаугъоишт чылпэ ермэлыкъым къыщызэуахых.

Диктантым зыфагъэхъазыры

«Тотальнэ диктант» зыфиорэ дунэе гъесенигъэ юфтхъабзэу мэлъильфэгъум и 9-м зэхащэштым Адыгеир хэлэжъэшт.

Урысыбзэр зикласэхэу, зи-шэныгъэ зыушшты зышлоигъо-хэм онлайн шыкаклэ тетэү диктант атхын альэкишт. Аш пае а мафэр къэмсызэ сайтэу «totaldict.ru» зыфиорэм зы-щатхын фае.

«Тотальнэ диктантыр» 2022-рэ ильэсэм зыщизэхашщэкт къэлэ шъхьаалэ агъэнэфагъэр Ярославль ары. Пстэумки Урысыем ипсэуплэ 500-мэ диктантыр ашатхышт, іэкыл къэралтэй 40-мэ якъэли 100-м ехъу проектым къыхэлэжъэштых.

Агъэнэфэгъэ плошадкхэм диктантим къыщеджэштых ак-терэу Сергей Гармаш, актисеу Анна Хилькевич, композиторэу

Виктор Дробыш, орэдьохэу Анжелика Варумэрэ Максимэрэ, блогерэрэ Энтони Юлай, нэмыкэхэри. Мыгъэ атхышт диктантим итекст иавторэрэ Марина Степновар Волковскэ театрэм ежь къыщеджэшт.

2022-рэ ильэсэм «Тотальнэ диктантыр» зыщатхышт чылпилти Адыгейим щагъэнэфагъ: АР-м и Лъепкъ тхылъеджаплэ ыкы Адыгэхъялэ дэт гурит еджаплэу N 2-р.

— Мыекъуапэ щылпсэурэ нэ-бгыре 60 фэдиз диктантим хэлжэхэнэу тыщэгугы. «Дэгъу дэдэу» зытхыщтхэм шүхъафтынхэр афэдгъэхъазырыгъэх — зэлъашшэрэ научнэ тхылъхэу

«Сто текстов о языке» зыфиорэр. Мыр диктантим ихэу-шъхъафыкыгъэ къыдэгъэкыгъэ щыт, — къыуауль Адыгейимкэ юфтхъабзэр зэхэзэйшэу, лингвист-экспертэу Нэшъульэшэ Индирэ.

Адыгэхъялэ къыщызэуахышт чылпэд диктантим къыщеджэштыр гъэзэтэу «Зыкыныгъэм» социалнэ хъытыухэмкэ иредакторэрэ Пхъечэяш Суанд. Аш Тогъогоого диктантыр «дэгъу дэдэкэ» ытхыгъ. Мыекъуапэ къыщеджэштыр филологие шлэ-ныгъэхэмкэ кандидатэу Нэшъульэшэ Индирэ.

Блэкыгъэ ильэсхэм афэдэу, текстыр іэкэ атхын альэкишт,

ар юфтхъабзэм изэхэшаклохэм нэужым къарахьылэжын фае. юфтшэнхэм якъэххэр сайтэу «totaldict.ru» зыфиорэм мэлъильфэгъум и 12-м ыуж къы-рагъэхъажыштых.

Ильэс 18 хуягъэу «Тотальнэ диктантим» фэгъэхыгъэ юфтхъабзэр Урысыем щизэхашэ. Адыгейим ар мы ильэсэм я 9-у щыклошт. Шоиғъоныгъэ зиэ пстэури хэлэжъэнхэ амал я.

Общественнэ чылпэхэр ыкы щагухэр зэтырагъэпсихъэх

Ом изытет кызызтеуцожьэу зыфежьэм общественнэ чылпэхэм ыкы фэтэрыбэу зэхэт унэхэм къапышыль щагухэм язэтегъэпсихъан епхыгъэ юфтшэнхэр аублэжыгъэх.

Шъолъыр проектэу «Іэрифэгъу къэлэ щылааклэхэр» зыфиорэм къыхибутийтэу биоджет зэфэшхъафхэм къаагъэкышт. Щагу-хэм анэмыкэу общественнэ чылпил З зэтырагъэпсихъашт: урамэу Чкалловым ыцэ зыхырэрэ, 65, Пролетарскэр урамхэу Адыгейскэмрэ Школьнэмрэ зыщапхырыкыхэрэм адэжь.

Пстэумки тызыхэт ильэсэм Адыгейим икъэлэ шъхьаалэ дэт фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ящагуи 10-мэ гъэцэ-къэжынхэр арашыл-лэштых. Аш пэхухашт сомэ миллион 30-м ехъур федеральнэ программэу «Іэрифэгъу

къэлэ щылааклэхэр» зыфиорэм къыхибутийтэу биоджет зэфэшхъафхэм къаагъэкышт. Щагу-хэм анэмыкэу общественнэ чылпил З зэтырагъэпсихъашт: урамэу Чкалловым ыцэ зыхырэрэ, 65, Пролетарскэр урамхэу Адыгейскэмрэ Школьнэмрэ зыщапхырыкыхэрэм адэжь.

Адыгэ Республикаем псэолъешынныкэ и Министерствэ кызыз-ритыгъэмкэ, Джэдже ыкы Мыекъопэ район-

Нэкүбгъор зыгъэхъазырыгъэр юшынэ Сусан.

Лъэрсыклохэм язэлуклэгъухэр

Псауныгъэр агъэпытэ

Лъэрбеку мини 10 лъесү къакуным фэгъэхыгъэ лофтхабзэу Урысаем щызэхащагъэм Адыгейм щыщхэр чанэу хэлажьэх.

Мыекъуапэ изыгъэпсэфын пэ парк щыкъогъэ зэхахъэм нэбгыри 180-рэ щызэлуклэгъэ. Марафоным ялэпэлэсэнгъэ къышызыгъэлэгъуагъехэм хэбзэ къулыкъушлэхэр, культурам, спортым, нэмыххэм яловышлэхэр ахтэгъэх.

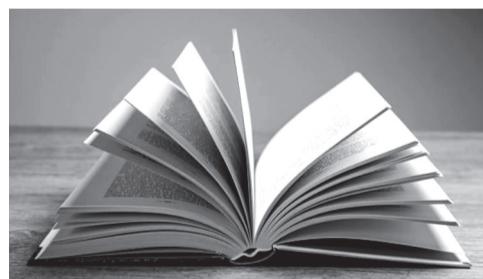
Нэбгыри 150-рэ нахь къахэшыгъ, шапхъэхэр агъэцэлгэхэр, — къытиуагъ Мыекъуапэ иадминистрации физкультурэмкэ ыкчи спортымкэ и Комитет икъулыкъушлэхэр Бзаго Рустам. — Физкультурэм пыщаагъехэм ялчагъэхэгъөнэм, псауныгъэр гээпитеэгъенэм афэгъэхыгъэ зэнэкъокум хэгъэгум зыщеушомбгъу. Ны-тыхэр, къелэццыкъухэр, унагъохэр, ллэуж зэфэшхъафхэр тапекли зэхэт-щэцтых.

Марафоным чанэу хэлажьэхи шапхъэхэр изыгъэкъугъэхэм Мыекъуапэ иадминистрации физкультурэмкэ ыкчи спортымкэ и Комитет идипломхэр аратыжыгъэх.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Гуущылэ щэрыохэр

Акъылыр зыщымакъэм нэкъокъонир щебаю.

Гумэклэ гупыклирэ зилэр хэтми рывыкынчэх хурэрэ.

Ощ фэдэ цыфым сыйд идагъокли шылхашыгу «ууцуу» имуульэгук — лажэе ор-орэу къызфэмыхыж.

Акъылынчэх бэлбо-бац, нэкъокъуалэ — гупсэфынч.

Цыхъэмши — гунахъяахь.

Лушыр хэтми къызэтечигъуай, щэла-гъэрэ теубытагъэрэ хэлъыш, дэшхыгъуай.

Тхъаусыхалэр — гу зэпикли.

Къин зыхэмийл щылаклэ хурэрэ.

Гукъодыпхэм илоф къэлкырэп, гутешхыхи, къыбдэхъуштэрэ мигъээж.

Юфым щымыщиинэрэм юфым гушло-гъуабэ къыфехь.

Ор-орэу зыфэшлэжырэр ныбэрыль ин мэхь.

Юфир джэгүзэ ашлэрэп, джэгум гынхэээ къохэрэп.

«Шур сшэна?» алоу къэлкырэп, пфэлэкъыштымэ, ши блэк — къып-фильзээжыщ.

Шүшлэнэр бай, тхъамыкъэм елъитыгъэп шүшлэнэр — псэм ибаигь.

Зилэм нахьи, зимылэм сидигъокли нахь хъатыршлэгъабэ ил.

Шүшлэгъабэр зылукъэхэрэм агу къытлэу, зэмэзэгъыж хъухэрэр къакъы.

Тыгъуасэ ишылаклэгъэр нахыбэм къялонэу ашлэрэп...

Зыфэдэ мыхъурэ щылэп — щылэнтыэр шуябээ зэхэдзагъэба?!

Непэ уимышлугъоклэ умыгужьий, неущ къепсышт о уитыгъэ.

Зылъэкъирэм нахьи зымылъэкъирэр зыкъоубити, фэдишьэу къыотэжыщ.

Щытхумэ анахь лъаплэр — цыфыгь, лъйтэнгь.

Цыфыцэ иныр фэсакъэу ухъумэ.

Байм ынэгу сэирэп.

Баир шхэ зэптигъэкли шхэкъирэр, тхъамыкъэр мышагъэкли щэлурэр.

Сыйд былым илэми, гукъэгъунчъэр тхъамыкли.

Былымылсэр къэрарынч.

Былымыр цыфым пэзымышишырэр хайайан.

Акъыл зилэм юлхъэр тлу ешы.

Цыфым нахь былым ин хъужьырэп.

Зылпэ ухэуярэм щыгъупшэрэп — хъакъыр къыпфэкло.

Хъадэлусыр нэе-нэшлукэ агощырэп, ау хэукиорэр бэ.

Пышныжыгуаими, гунахъир къэгъэхъэгъашу.

Чыр лэбжэ-лъабжээкэ чэши мафи иптыкыным фэд — динир лэжыгъишлоп.

Цыфым зибэ ышлэрэр дэй: тыгъон, хъонэн, армэун, пцыусын, ешьон, дысын, шэнычъэн. Ощ фэдэ цыфым ренэу учэлтыханыр — узыжь ыкчи дэлагъ. Джащ пае дунаири юф хэт.

Шүүгъон-нэкъокъоным нахьре «юс» зымылэр хэтми тхъамыкъэм дэд.

Егъашлэрэ цыфыгъэ хабзэр зыыштэ-къорэ уахтэм, ныр чылгэнчэх щэхъу.

Зыми шомылтыкъирэр нэлэнчэх тхъамыкли.

Былымым цыфыр егъенаю, щымылэм цыфыр еушшхъаклы.

Ииунапчъэ бгъэлтэнэм нахь фед, ужэпэ-цапэ гушилэх лые къыдэмийкыным уфэсакъыныр.

Цыф гъэсагъэр сыйдымки зыфэсакъыкы.

Тлого-благор чылпэ изагъэрэп.

Бзэгхъэм вижэ лункыбзээкъэб юлхъагъеми, къыхитхъышт.

Жэр зэтемыхэу бадзэ къыдэбыбэштэл.

Югъэ-къэлжыгъэм нахь гуао щылэп — цыфыр еунэкы.

Ю зэлпимычжым цыфыр егъэжьы.

Шум къэгүүрэм — шу къылышиль.

Шу пшлэн пълэкъыштэу, ем зыдемыгъэхъых.

Зишу зимыгъуи щыл, ау щэлгээ зигъяли, къэгужуагъэм, бгъотыгъышт.

Ер зэкъозыдзэрэр ем етхалэжьы.

Цыф хылем ихъакь умыштэ — пышнижыгъуаими пфэхүүшт.

Сыйд хъункыли, гукъэгъунчъагъэ-цы-фыгъэнчъагъэр къызтемыгъаклы.

Къэсанэклэ зэклэ

Къыюлпьыштыгъэмэ,

Ощ нахь насылышило

Мы чылм темытыныгъи.

Фэмыфым къэбар къеютэфэ

Хъулхъэм шъао къыльфыгъ.

Мы дунаим тет шуялэгъур — Гужьдэкыгъо ѹзэгъу.

Тызэрэмьлэгъуми,

Гукъэлэ тызэрэшээ,

Псэклэ тызэрэйгъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Шынхыф зэхащэшт

Жыныгъокэ мэфэк мафэхэр къэблагъэх. Хабзэ зэрэхь угъэу, Адыгэ Республика эм ичыопс и гъэкъэбзэн фэгъэхыгъэ шынхыф хэр зэхащэштых.

Советскэ лъэханым аш фэдэ шынхыфхэм цыфхэр жъуцьгу эхэлжээштгэх, предпринятие хэм, учреждение зэфэшхыфхэм ящагухэр, лъэрсрыкло гъогухэр агъэкъабзэштгэх, къэгъагъэхэмрэ куандэхэмрэ агъэтэсыштгэх.

Адыгейим шынхыфыр мэлдэлтэйгүй и 16-м щынхыфэнэу пешорыгъэштэу рахъухьагь.

АР-м и Лышхыэ ренэу цыфхэм къяджэ мыш фэдэ тофхьабзэх ахэлжээнхэу. Ахэм ашыщ пъатхэм цыфхэм ящагухэр, чэубгухэр, хатэхэр зерагъэхъэбзэнхэ фаер. Щагу дахэм гур къыдешае. Тыхэжь угъэлаж зэкэмы шынхыфыр, къэбзэнгъяр псайнуу ылъапс!

Къэзэкъ культурэм ифестиваль

Тульскэм щыклощт

Къэзэкъ культурэм ия XXXI-рэ фестиваль 2022-рэ ильэсүм жыныгъуаклэм и 27 — 30-м Мыекъопэ районым ипсэуплэу Тульскэм щыклощт.

Хэгъегум ишьо-лъырхэм ялъэпк культуру фэгъэхыгъэ — тофхьабзэм изэхэшэко куп хэтхэм язэхэсигъо хэлэжьагъэх Адыгэ Республика культурумкэ иминистрэту игуадэу Кушу Светланэ, Мыекъопэ районым иадминистрации ипащэ игуадэу Андрей Пономаревыр, республикэм культурумкэ и Министерствэ иотдел ипащэ Азумыжь Лианэ, Мыекъуапэ иадминистрации культурымкэ и Гээлорышланы испециалист

шынхыфу Ирина Варакута, Тульскэм икъоджэ посуплэ иадминистрации ипащэ Евгений Демкиныр, Мыекъопэ районым икъэзэкъ обществэ ипащэ Андрей Мамонтовыр, Н. Уваровам ыцэ зыхырэ творческе купэу «Звонницэм» ипащэ Дмитрий Гордиенкар, Мыекъопэ районым лъэпк культурумкэ и Гупчэ зыгъэлорыширэ Ольга Золотаревар. Фестивалым итхаматэу, Мыекъуапэ икъэзэкъ хэм яотдел ипащэ Александр Даниловым зэлуклэгъур зэришагь. Аужырэ ильэсхэм тофшагъэш ялэм, лъэхъаным диштэу мурадзу ашыгъэм ар къатегущыагь.

2019 — 2021-рэ ильэсхэм къэзэкъ культурэм ифестивальхэм Урысюм ишьольыр 48-мэ къарыкыгъэхэр ахэ-

лэжьагъэх. Александр Даниловым зэфэхысигъхэм ашыгъиенуфыкыгь Адыгэ Республика и Лышхыэ Къумпилы Мурат, Правительствэм, Мыекъопэ районым иадминистрации, нэмийкхэу ыпилэгъу къафэхъу гэхэм зерафэрэзэр.

Къыблэм, Темир Кавказым, Кемеровэ, Челябинскэ, Сахалин, Тюмень, Санкт-Петербург, Луганска народна республикэр, Башкортостан, нэмийкхэри фестивалым хэлажьехэ уахътэ къыхэкыгь. Фестивалым гъунапкэ илэп, зеушъомбгь.

Алэрэ мафэм фестивалым щынхыфу окуштых, шэнэгъэм фэгъэхыгъэ конференциер, зэкъошныгъэм игъэптиэн ехыилэгъе зэлуклэгъур, нэмийкхэри зэхащэштых.

Екатерина ЗАГОРУЛЬКО.
Мыекъопэ къэзэкъ отдельним ипащэ игуадз.

Зеклоныр

Абхазым зыфагъаз

Абхазым зыщыбгъэпсэфыныр гупсэф. Аш сидигуу щыфаб. Шхонтабзэу ильэс псаур изыхырэ чыгхэмрэ куандэхэмрэ гур къыдашае. Яхыпс къабзэ, яшхынхэр гохых. Агу зэлухыгъэу хъаклэхэр къырагъэ благъэх.

Туроператорхэм хагъэунэфыкы Абхазым аужырэ ильэсхэм зыгъэпсэфакло къаклоштгэхэм ягчыагъэ ельтыгъэмэ, мы уахтэм ар процент 30-кэ нахыбы хъуць.

«Интуристым», нэмийк туроператорхэм арэущтэу зыкэхъурэр къыхажьэшы. Хэгъэгу зэфэшхыфыбэмэ ялтыгъэмэ, Абхазым укюнир анахь ыашлэх. Тофыр къэз

зэпсынкээрэ ПЦР-тестыр умытыгъэми, вакцинэр зызэрхябгъэльхягъэмкэ сертификатыр ямыгъэльэгъуми, Урысюм ипаспорт зыдэптыгъимэ Абхазым игъунапкэ зэпсычын плъэкыщт.

Абхазым зеклонымкэ иминистрэу Теймураз Хишба къызэриорэмкэ, икыгъэ ильэсүм фэмыдэу хъаклэш зэтэгъэпсихъагъэхэу жъогъуу 3 — 5 зиэхэр ары зыгъэпсэфаклохэм къыхахыхэрэр.

Турхэм ауас мыйгэ процент 20 — 30 фэдиз къазэрхэхъоштыр гъэтхапэм къалогъагь. Икыгъэ ильэсүм мафэм щэ зэрэххэрэм сомэ 600 лъатыгъэмэ, джы ар 800-м нэсигъ.

«Роза Хуторыр» къыхэпхымэ

Кымэфэ Олимпиадэр Шыачэ зыщырагъэклюгъэм къыщегъэжьагъэу зыгъэпсэфыпэу «Роза Хуторыр» анахь чыпилэ цэрыгээу хэгъегум итхэм ашыщ хъуць.

Кымэфэ зыгъэпсэфыгъо лъэханымр мэлдэлтэйгүй и 22-м мыш щаухыгь. Аш лъыпын-дэгъэштгээштэу гъэмафэр, фабэр нахь зикласхэм жъонигъуаклэм и 1-м къыщегъэжьагъэу турхэр бронироват ашыхэу гэргэжьагь.

Зеклон кэшбэкыр зыгъэфедхэрэм зыгъэпсэфыпэу «Роза Хуторыр» зэрэхэтыр Ростуризмэм къыуагь. Турхэр жъонигъуаклэм и 1-м нэс зыщэфыхэрэм атыгъэ аххэм ипроцент 20 къафызэлжъэлжъюшт.

Зыгъэпсэфыпэу маркетингымкэ идиректорэу Дмитрий Барашковым къыуагь мы мафэм гъэмафэм зызэрагъэпсэфытгээхэрэм яфедэ хэлъэу путевкхэр ашэфынхэ зэралъэкыщт.

— Тихыкэхэм яшоигъонигъэхэр къыдэлтлэгъээ мэфэ пчагъэу зызэрагъэпсэфытгээхэрэм яфедэ хэлъэу путевкхэр ашэфынхэ зэралъэкыщт.

Зэрагъашхэрэм фэшхыфу турпактэу «Крутые Горы Лето Макс» зыфилорэр зыщэфыхэрэм уасэхэм къафыщгъэклюшт. Хъаклэхэм мэфищым къыщегъэжьагъэу мэфиблым нэс уащыпсэун уфт.

Зэрагъашхэрэм фэшхыфу альэгъунуу зыфэхэх чыпилэ дахэхэм зэрэнэситхэм, зыгъэпсэфыпэу имузей зэрчэлхъяштхэм атефэрэ уасэхэр арагъэтыштхэм.

**Зыгъэхъязырыгъэр
ШАУКЬО Аслъангугащ.**

Тиконцертхэр

Урысыем икъалэхэм къашэшьо

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшьокю ансамблэу «Налмэсым» иконцертхэр мы мафэхэм Урысыем икъалэхэм къашетых.

Хэгъэгум культурэмкэ и Министерствэ ипрограммэу «Мы — Россия» зыфиорэм «Налмэсир» хэлажьээ хэгъэгум ишьольырхэм концертхэр ашызэхщэх. Аш даклоу, «Налмэсир» ильэс 85-рэ, къэралыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгеир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъухэрэм афэгъэхъигъэу тиансамблэ цэргио илэпээсэнэгъэ хэгъэгум къышегъэльяагьо.

— Къалехэу Подольскэ, Великий Новгород, Псков, Великие Луки тиконцертхэр ашыкъуагъэх, — къитиуагъ «Налмэсым» ихудожественнэ пащэу ыкчи ибалетмейстер шыхааэу, Уры-

сыем, Абхазым, Пшызэ язаслуженэ артистэу, Адыгэ Республиком инароднэ артистэу Ходжэе Аслъан. — Дэгъоу къытпэйокыых, тикъашъохэр агу рехых. Бэрэ йэгу къытфитехээ, къэшьуаклохэр икэрыкIэу чигум къыращэжых.

«Икъыб къэралхэм ашыпсэурэ тилъепкъэгъухэм язэхэт къашьо», «Шуфэс къашьор», «Зэфактор», фэшъхъафхэри «Налмэсым» пчыхъэзэхахъэхэм къашешы. Адыгэ шъушашэм идэхагъэ концертхэм къашетьяагьо.

Брянскэ, Железногорскэ, Белгород «Налмэсир» къашьшыщо. Адыгэ Республиком ыцэ лъагэу искуствэм ёзыытээрэ артистхэм тафэрэз. Лъепкъыбэ зыщыпсэурэ Урысыем мамыр посүкIэр ёзыгъэптиэрэм ашыщ тильапIэу «Налмэсир».

Донбасс икъэгъэльэгъонхэр

Ягуапэу яплых

Донецкэ Народнэ Республиком итворческэ купхэм ягастроль инхэр гъэтхапэм и 15-м рагъежъагъэх.

Урысыем ишьольырхэм концертхэр къашатых, театрэхэм яспектаклэхэр къагъэльяагьо. Хэгъэгу программэу «Мы — Россия» зыфиорэм хэхъэрэ пчыхъэзэхахъэу Мыеекъуапэ щыкъуагъэм заслуженэ орэдьо-къэшьокю къэралыгъо ансамблэу «Донбассыр» хэлэжьагь. Ансамблэр ильэс 85-рэ зэрэхъурэм концертэр фэгъэхъигъагь.

Донецкэ итворческэ купхэм яплыхъэзэхахъэхэр Шъачэ, Ермэлхъаблэ, Ставрополь, Нал-

щык, Щэрджэскъалэ, Волгоград, Саратов, Екатеринбург, Новороссийскэ, Краснодар, Красноярскэ, нэмэйхэм ашыклоштых.

Театрэ ашыгъэшэгъон

Нысхъапэхэм яапэрэ театрэ 1933-рэ ильэсюм Донбасс ёзэхашаагь. Нысхъапэхэм яакадемическе театрэ икъэгъэльэгъонхэр Ростов-на-Дону, Туапсэ, Севастополь, нэмэйхэм

ашыкъуагъэх. Донецкэ икIэлэцкылы театэрэ икъэгъэльэгъонхэр Адыгэ Республиком и Къэралыгъо филармоние мэлтыльфэгъум и 5 — 6-м гъэшэгъоню юзэхашаагьх.

Пшысэхэм яхыилэгъэ къэгъэльэгъонхэм къэлэцкылыхэр, нытыхэр, къэлэгъаджэхэр ягуапэу яплыхъигъэх. Режиссерхэу Михаил Загной ыкчи Анатолий Поляк аягъэуцугъэ спектаклэхэр ныбджеуныгъэр бъэлэгэлэн зэрэфаам, уинибджехь цыхъэ къыфишиным имэхъанэ, щэла-

гъэ къызыхэбгэфэнэм, нэмэйхэм афэгъэхъигъэх. Искусствэм цыифхэр зэрээз-

фишэхэрээр театрэхэм, ансамблэхэм якъэгъэльэгъонхэм къашыхэшы.

Кіэлэцкылхэм афэгъэхъигъ

«Золушкэр», Къалмыкъ театрэ

Урысые политическэ партиеу «Единэ Россием» илофтхъабзэу «Театрэхэр къэлэцкылхэм апай» зыфиорэр щылэнэгъэм щыпхыращи.

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо филармоние изэххэхьэлэ цыкылы спектаклэу «Золушкэр» апэрэу къыщаагъэльэгъуагь. Шарль Перро зэригъэфэгъэ пшысэм техыгъэ къэгъэльэгъоныр нысхъапэхэм ятеатрэ «Дышъэ къошыным» щагъэуцугъ. Режиссерыр Нэгъой Асует, суретышыр — Юлия Тучкова.

Федеральнэ партийнэ проектэу «Родинэ цыкылм икультур» зыфиорэ юфыгъоу партиеу «Единэ Россием» зэхиагъэм къылкырыкIэу къэгъэльэгъоныр дгъэуцугъэ, — къитиуагъ театрэ «Дышъэ къошыным» ихудожественнэ пащэу, Адыгэ Республиком инароднэ артистэу Сихъу Станислав.

— «Золушкэр» дунаим щашIэ. Пшысэр гукIэгъу цыфым хэллыным, юфылэнным гутыныгъэ фырилэнным афэгъэхъигъ.

— Шур зыгу иль пшьешъэжьыер ицыкликом ибэу къэнагь. Нынэпосыр, шыпхъухэр къыфэгумэйхэрэп, дээу къыдэзекло. Щынэнгъэм гушуягъо хэлъыр ышээрэп. Пшысэм тыкъэзыуцухъэрэ дунаим ухещэ.

Пшысэм икъэгъэльэгъон артистэу хэлажъэрэ макIэн.

— Къэгъэльэгъоныр нахь гъэшэгъоню гъэпсыгъэным фэшл нэбгырабэ хэдгъэлэжьагь. Пшысэм еклонIакло. Фэтшыгъэм зыкъигъэшьыпкъэжьыгъэу тэлъите.

Артистхэм ацIэхэм гъэзетеджэхэри къыкIэупчIэх.

— Сигуалэу ашызгъэгъозэных. Нэгъой Зуриет, Тэшъу Светлан, Къохъужь Аминат, Сусана Косян, Къапэ Сайд, Сергей Ведерин, Гованес Татосян.

Станислав, Къалмыкъим итеатрэ Мыеекъуапэ шIэхэу къэкIошт.

— Драмэ ыкчи комедием я Къалмыкъим итеатрэ ипащэу Виктор Хаптахановыр синьбджехъу, тызэдеджагь. Лъэпкъхэр искуствэм зэрэзэфи-

щэхэрээм тытегущыIэу бэрэ къыхэкIы. Пшысэм тэхьгэ къэгъэльэгъоныр зеклокэ дэйхэр къызыхэфэрэ пачыхъяхэм, аш ишхончау Федот, аш ишхъэгъуэ бзыльфыгъэ дахэу Марусе, нэмэйхэм афэгъэхъигъ.

Къалмыкъ театрэ зэнэкъохухэм ахэлжээ.

— Урыс театрэхэм я Дунэе фестиваль Йошкар-Ола зыщкIом осэшхэм мюзиклэр анахь дэгъухэм ахалтыгатагь. Театрэм шэн-хабзэхэр къыгъэльэгъонхэмкэ опыт ин иI, щысэ тэпхынэу иофшIэн зэхэшэ.

ЯтIонэрэ къэгъэльэгъоным укъытегу-циIэтиIоигъу.

— Александр Пушкиним ишысэу «Сказка о мертвай царевне и о семи богатырях» зыфиорэр Къалмыкъим итеатрэ къыгъэльэгъоцхэ. Искуствэр зышохъэшьэгъонхэр елплихэу къетэгъэблагъэх.

Къэгъэльэгъоныр зыщиIэшт мафэр къытIоба.

— Мэлтыльфэгъум и 13-м филармонием ёзыклощ, мэкъэгъэуухэм шъуальыпль.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Ушу саньда

Дышьэу медали 6

Хэгээгум иныбжыкэхэм, зыныбжь икъугъехэм ушу саньдамкэ язэнэкъокуу Москва щыкъуагъ.

Мурманскэ, Карелием, Лениград хэкум, Хабаровскэ, Сыбыр, Адыгейим, нэмийхэм ябэнэкто 550-рэ алтырэгүйн щызэулагъ.

Ильэс 12 — 13 зыныбжыхэм язэулагъуэхэм Адыгэкаалэ иеджаклоу Хъакомэ Азэмэт, кг 56-рэ, ящэнэрэ чыпшэр къащидыхыгъ. Шэуджэн районым зыцзызыгъэсэрэ Сихуу Мысхамэт анахь онтэгъухум якуп дышьэр къыщихыгъ. Тренерхэу Хъуакло Азэмэтэрэ Даур Хъамедрэ бэнэкто ныбжыкэхэр агасэх.

Гутэ Аспланчэрый ильэс 18 — 19 зыныбжыхэм янэкъокъуагъ, кг 80 къещечы. Нарт шъаом дышьэр къащидыхыгъ, тренерэу Хъ. Даурыр ипащэу Шэуджэн районым зынчегъасэх.

Адыгэ Республикеэ испорт еджапшэр N 2-м, пащэр Урысыем, Адыгейим язаслуженнэ тренерэу Хъот Юнис, ибэнаклохэм дышьэ медали 4 къыдахыгъ! Ильэс 18-м зыныбжь къехъугъехэм якуп Анна Вапельник, кг 48-рэ, алэрэ чыпшэр къыщихыгъ.

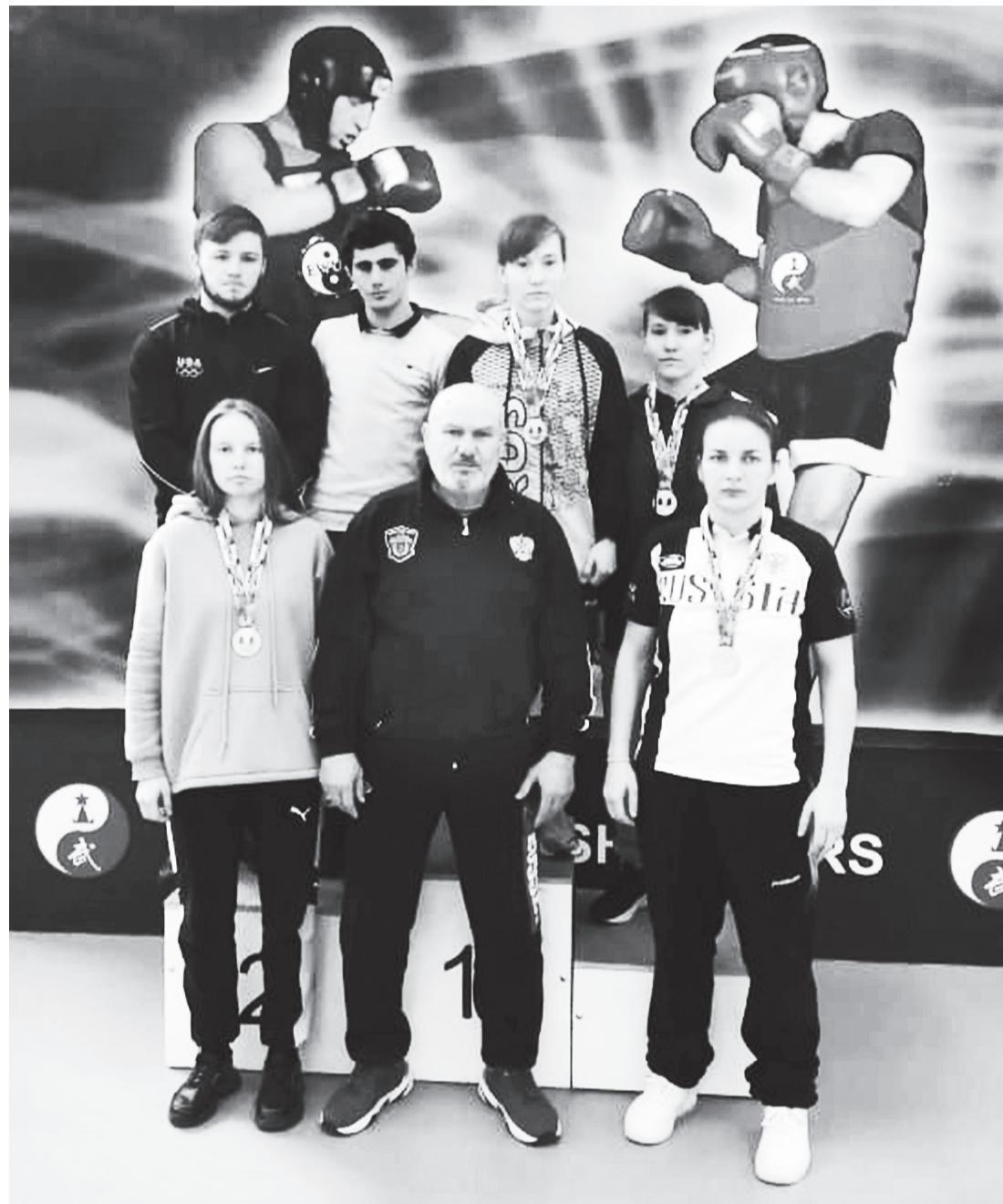
Алена Вапельник, кг 52-рэ, дышьэм фэбанээ спортым щыццэриохэм алыклагъ. 2021-рэ ильэсэм дышьэр къыдэзыхыгъ бэнаклом клауу зэлукъэгүйн щытекъуагъ, дышьэр къыфагъэшшошагъ.

Вилена Парамоновам, кг 60, илэпэлэсээ ныгъэ дэгъоу къыгъэлэгъуагъ, дышьэр къыдихыгъ.

Кристина Морозовар Урысыем, Икъыб хэгээгүхэм аашашэ. 2021-рэ ильэсэм Адыгейим испортсмен анахь дэгүүи 10-мэ ашыц хуугъэ. К. Морозовар, кг 70-рэ, теубытагъэ хэльэу дышьэм фэклигъуагъ.

— Кристина Морозовам Урысыем изэнэкъокъухэм я 9-рэ дышьэ медалыр къащидыхыгъ, — къытигуагъ Адыгэ Республикеэ изаслуженнэ тренерэу Нэмитэкъо Аскэрбый. — Зэкэлэлтыклоу ильэс 9 алэрэ чыпшэр къээзыхыгъэ пшашшэр спортым фэшьынкъ, гүетынгъэ ин хэлъ.

Адыгэ къэралыгъо университетын физкультурэмэр дзюдомрэкэ и Институт ипащэу Бгъуша Айдэмээр тизэдэгүшүэгъ щыхи тъэунэфыкъыгъ Кристина Морозовар спор-

тым имызакью шээнигъэм зэрэпилыр. Институтыр пшашшэм къызеехым, шээнигъэлэж хүненуу мурад ышыгъ.

Спорт еджапшэр N 2-м ибэнаклохэр ушу саньдам фэгъасэх опыт ин зиэ тренерэу Нэмитэкъо Аскэрбый. Спорт еджапшэр N 2-м ибэнаклохэм дышьэ медали 4, зэкэм-

ки Адыгейим испортсменхэм дышьэу 6, зыджэрэз къызэрэдахыгъэм фэшл тафэгушо. Хэгээгүхом щыкъогъэ зэнэкъокъум тиреспубликэ ыцэ къыщыхагъэшшыгъ, тагъэгүшшошагъ. Аферым!

Сурэтэйм итхэр: Адыгэ Республикеэ испорт еджапшэр N 2-м икоманд.

Гандбол. Апшъэрэ куп

Ештэгъуихыр Мыекъуапэ щыкъошт

«Астраханочка-2» Астрахань — «АГУ-Адыиф-2» Мыекъуапэ — 28:24 (15:12). Гъэтхапэм и 29-м Астрахань щызэулагъэх.

«АГУ-Адыиф-2»: къэлэпчээлтээр: Черникова, Скнарь; ешлагохэр: Белозерова, Дэргушаа, С. Морозова — 1, Къэбж — 1, Коваленко — 3, Казанджян — 8, Гильфанова — 1, Дринда, Добарджич — 9, Горюхова. «Астраханочка-2-м» къыхэшчи-

гъэхэр: Закордонская — 9, Гаченко — 5.

Ятлонэрэ зэлүүлэгъур

«Астраханочка-2» — АГУ-Адыиф-2 — 29:9 (20:3).

«Адыиф-2-м» къыхэшчи:
А. Казанджян — 3.

Апшъэрэ купым хэт гандбол командэхэр чыпшэр зыдэштихэр, очко пчагъауяа ялэр зэтэгъапшэх.

Хэт тыдэ щыла?

1. ЦСКА-2 — 65
2. «Астраханочка-2» — 59
3. «Лада-2» — 57
4. «Ростов-Дон-2» — 50
5. «Звезда-2» — 48
6. «Динамо-2» — 47
7. «Кубань-2» — 38
8. «Луч-2» — 30
9. «АГУ-Адыиф-2» — 20
10. «Ставрополье» — 14

11. «Университет-2» — 2
12. «СШ N 13-Алиса» — 2.

«Адыиф-2-м» иештэгъуихыр

09 — 10.04

«Адыиф-2» —
«СШ N 13-Алиса»

12 — 13.04

«Адыиф-2» — «Университет-2»

30.04 — 01.05

«Адыиф-2» — «Кубань-2».

**Зэхээшагъэр
ыкъи къыдээз-
тъэкъырэ:**
Адыгэ Республикеэ лъэпкэ Иофхэмкээ, Икъыб къэралхэм ашы-псэурэ тильэпкъэ-гъухэм адьырээ зэхъи-ныгъэхэмкээ ыкъи къэбар жуутгъэм иамалхэмкээ и Комитет

Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шийэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-кээ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэжээ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нах цыкындуу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэлгэгъэжъокъых.

Зыщаушыхытагъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкээ, тел-
радиокъэтын-
хэмкээ ыкъи зэлты-
Иэссыкэ амалхэмкээ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпшэр гээлоры-
шапэ, зэраушыхытагъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытагъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкэлэлтээр
4487**
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 640

Хэутынум узчы-
кэлхэнэу щыт уахътэр
Сыхытэр
18.00

Зыщаушыхытагъэх
уахътэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шхъяйэр
Дэрэ Т. И.

Редактор шхъяйэм
игуадзэр
Мэшлээкъо
С. А.

Пшъэдэжъыкъ
зыхыырэ секретарыр

Тхъаркъохъ
А. Н.